

РЕЦЕНЗІЇ

ЗАГАЛЬНІ ЗАСАДИ ЕВОЛЮЦІЙНОГО ВЧЕННЯ

Бровдій В.М. Еволюційне вчення: підручник / В.М. Бровдій. — К.: ВЦ „Академія”, 2013. – 336 с. – (Серія „Альма-матер”).

У київському видавничому центрі „Академія” вийшов друком підручник „Еволюційне вчення” відомого українського зоолога і еволюціоніста, академіка Академії наук вищої школи України, доктора біологічних наук, завідувача кафедри зоології Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова, професора В.М. Бровдія. Зауважимо, що вища школа України давно очікувала видання подібного підручника для студентів вищих навчальних закладів. Тому відрадно, що своїм листом № 1/11—9818 від 18.06.2012 р. Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України надало підручнику гриф «Затверджено як підручник для студентів вищих навчальних закладів». Тому актуальність видання підручника і його важливість для вищих навчальних закладів України цілком очевидна.

У підручнику викладено основи вчення про походження та еволюцію живої природи, історію розвитку еволюційних ідей, докази про походження, організованість та еволюцію життя на Землі, вчення про мікро-та макроеволюцію, проблеми антропогенезу, сучасні дискусії в еволюційній теорії, а також її загальнонаукове, методологічне і практичне значення. Підручник містить п'ять розділів: 1. Загальні засади еволюційного вчення. 2. Органічна еволюція як об'єктивний процес. 3. Вчення про мікроеволюцію. 4. Проблеми макроеволюції. 5. Проблеми і перспективи еволюційного вчення. Всі розділи глибоко розкриті з наведенням конкретних прикладів, що робить підручник глибоко науковим виданням. В кінці кожного розділу автор наводить запитання та завдання для самостійної роботи студентів, що важливо для навчального підручника і процесу поглибленого засвоєння знань студентами. Не розкриваючи сутності викладеного у всіх п'яти розділах матеріалу підручника, зупинимось коротко на загальних засадах еволюційного вчення, які проходять червоною ниткою через увесь підручник, оскільки еволюційне вчення в процесі тривалого періоду історичного розвитку виокремилось у самостійну галузь наукових досліджень, яка виконує важливі науково-природничі, соціальні та прикладні завдання, має власний об'єкт та предмет дослідження, використовує для своїх узагальнень різноманітні наукові методи і посідає важливе місце в системі наук. Ряд позицій еволюційної теорії розкриті автором вперше, особливо на мікроеволюційному рівні. Заслуговує на увагу наведений в підручнику термінологічний словник, оскільки вибір того чи іншого терміну та забезпечення його точності вимагає передовсім конкретного мислення, спеціальної і загальної фахової підготовки, в т. ч. мовознавчої. Підручник написаний літературною українською мовою, легко читається та сприймається. Слушно зауважити, що це практично перше видання з проблем еволюції органічного світу, мікро– макроеволюції життя на Землі.

Водночас у тексті підручника мають місце окремі граматичні та стилістичні неточності, які нічуть не знижують наукового значення підручника та новизни викладеного матеріалу. Без

РЕЦЕНЗІЇ

сумніву рецензований підручник буде корисним викладачам, аспірантам, магістрантам, студентам вищих навчальних закладів. Окрім того, він знадобиться науковцям, екологам, вчителям біології середніх навчальних закладів, а також всім, хто цікавиться проблемами еволюції органічного світу.

На завершення хочемо побажати автору підручника «Еволюційне вчення» — професору Василю Михайловичу Бровдію подальших творчих успіхів у науково-дослідній роботі, у підготовці нових підручників та навчальних посібників, у навчально-виховному процесі щодо підготовки висококваліфікованих фахівців біології, необхідних для системи освіти України.

професор М.М. Барна
професор В.І. Кваша